

Assalamualaikum Warahmattullahi Wabarakatuh, Salam Malaysia
Madani dan Salam Perak Sejahtera 2030

Bismillahirrohmanirrahim

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,
Ahli-Ahli Yang Berhormat,
Anggota-anggota Pentadbiran Kerajaan Negeri,
Tuan-tuan dan puan-puan yang dihormati sekalian,

MUKADIMAH

1. *Alhamdulillah*, setinggi-tinggi kesyukuran kita panjatkan ke hadrat Allah SWT - Tuhan yang melimpahkan hikmah pada setiap perancangan, meniupkan harapan pada setiap langkah kemajuan. Atas rahmat dan izin-Nya jua, kita sekali lagi dihimpunkan di dewan yang mulia ini, bagi menunaikan sebuah amanah yang besar – pembentangan **Belanjawan Negeri Perak 2026**.
2. Selawat serta salam yang tulus kita panjatkan kepada junjungan besar Nabi Muhammad SAW — insan yang diutus sebagai pembawa risalah tauhid, rahmat yang meliputi seluruh alam. Moga limpahan kasih Baginda menyertai setiap langkah dan ikhtiar kita; moga sunnah dan bimbingannya terus menjadi pelita yang menerangi perjalanan umat di sepanjang aliran masa.

3. Pada hari yang dipohon kemuliaan ini, dewan ini dengan hormat dan takzim merafak sembah dan setinggi-tinggi ucapan tahniah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan, Sultan Nazrin Muizzuddin Shah Ibni Almarhum Sultan Azlan Muhibbuddin Shah Al-Maghfur-Lah, sempena sambutan Ulang Tahun Keputeraan baginda bagi tahun 2025. Dirgahayu Tuanku.
4. Dipohonkan ke hadrat Allah SWT agar dikurniakan kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku kesihatan yang tiada bertepi, rahmat yang tiada bersela, dan keampunan yang tiada bersempadan, serta segala ihsan yang melimpah kepada Raja ilmuan yang memayungi negeri dengan hikmah pada setiap titah.
5. Saya teruskan warkah pembentangan ini dengan memetik firman Allah SWT di dalam Surah Al-Qasas ayat 77 yang bermaksud:

"Dan tuntutanlah dengan harta kekayaan yang telah dikurniakan Allah kepadamu akan pahala dan kebahagiaan hari akhirat dan janganlah engkau melupakan bahagianmu (keperluan dan bekalanmu) dari dunia; dan berbuat baiklah (kepada hamba-hamba Allah) sebagaimana Allah berbuat baik kepadamu (dengan pemberian nikmatNya yang melimpah- limpah); dan janganlah engkau melakukan kerosakan di muka bumi; sesungguhnya Allah tidak suka kepada orang-orang yang berbuat kerosakan ".

6. Ayat ini menggariskan hikmah bahawa kekayaan kurniaan Allah bukan semata-mata rezeki yang harus disyukuri, tetapi amanah yang wajib dipelihara. Maka belanjawan yang dibentangkan ini menimbang setiap perbelanjaan mengikut neraca akal dan budi; memelihara yang dekat, menyantuni yang jauh, dan mengelakkan segala bentuk kebinasaan.
7. Ia tidak hanya hamparan angka dan rekod kira-kira; bukan juga helaian yang sarat dengan unjuran formula dan disiplin fiskal semata-mata, tetapi adalah naskhah nurani — suatu amanat yang mengungkap nilai, suatu tekad yang merakam sejarah, dan ikrar luhur yang memeterai hubungan antara kerajaan dan rakyat jelata.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

Seterusnya saya mohon izin untuk membawa usul seperti berikut:

Pertama:

8. Mengusulkan bahawa Rang Undang-Undang yang dinamakan **“Suatu Enakmen Bagi Menggunakan Sejumlah Wang Daripada Kumpulan Wang Disatukan Untuk Perkhidmatan Bagi Tahun 2026 dan Bagi Memperuntukkan Wang Itu Untuk Perkhidmatan Bagi Tahun Itu”** dibacakan bagi kali kedua.

Kedua:

9. Mengusulkan butir-butir dalam penyata yang dibentangkan sebagai **Kertas Dewan Bilangan 26/2025** adalah dengan ini diumumkan menjadi tujuan yang mana Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 itu boleh digunakan. Bahawa perbelanjaan sejumlah wang **RM568.0 juta** yang ditunjukkan dalam penyata tersebut adalah dengan ini diluluskan bagi tahun 2026. Seterusnya jumlah wang yang ditunjukkan berhadapan dengan tiap-tiap butir dalam penyata itu, adalah dengan ini diperuntukkan bagi maksud-maksud yang ditetapkan.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

SENARIO EKONOMI NEGERI

10. Dalam lanskap ekonomi dunia yang sarat dengan ketidakpastian — dari krisis geopolitik yang meruncing hingga pasaran global yang bergerak tanpa arah, Perak tidak boleh tenggelam dalam gelora ketidaktentuan. Sebaliknya, negeri ini mesti diurus sebaiknya agar dapat berdiri teguh, memanfaatkan kestabilan pentadbiran, kebijaksanaan dasar, dan kekuatan ekonomi rakyat yang menjadi nadi daya tahannya.

11. Keteguhan ini terpancar jelas pada prestasi ekonomi negeri. KDNK Perak yang mencatat pertumbuhan 2.7 peratus pada tahun 2023, **melonjak kepada 4.4 peratus** pada tahun 2024 — suatu petunjuk bahawa ekonomi negeri terus bergerak dalam landasan yang kukuh.
12. Dari segi nilai, KDNK meningkat kepada **RM86.2 bilion**, berbanding RM82.6 bilion pada tahun sebelumnya. Angka-angka ini membuktikan bahawa meskipun dunia berhadapan tekanan inflasi, risiko kemelesetan, dan ketidaktentuan global, Perak tetap berjaya mengekalkan momentum pertumbuhan yang stabil, diyakini pelabur, sekali gus memberi limpahan manfaat kepada rakyat.
13. Ketika menyampaikan sembah taat setia sempena istiadat Hari Keputeraan Paduka Seri Tuanku pada 9 November lalu, saya menyembah maklum mengenai prestasi pelaburan Negeri Perak yang berjumlah RM6.25 bilion setakat Jun 2025.
14. Pun begitu, angka terkini Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) menyebut, sehingga September lalu, jumlah itu sudah meningkat kepada **RM11.77 bilion**, melibatkan **303 projek** dan mampu membuka **9,127 peluang pekerjaan** untuk rakyat.

15. Lonjakan ini amat mengesankan — **nilai pelaburan meningkat 74 peratus**, manakala penjana **pekerjaan melonjak 188 peratus** berbanding tempoh sama pada tahun 2024. Pencapaian ini menegaskan bahawa Perak kini tampil sebagai sebuah negeri yang semakin kukuh kedudukannya dalam peta pelaburan negara; diperkukuh oleh ekosistem perniagaan yang kompetitif, dasar yang konsisten, serta keyakinan pelabur yang terus bertambah.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

PRESTASI BELANJAWAN NEGERI 2025

16. Dalam beberapa tahun yang penuh gejolak — terutamanya antara 2019 hingga 2021 — kewangan negeri diuji dengan cabaran yang bukan kepalang. Namun, dengan disiplin fiskal yang tegas dan pengurusan kewangan yang berhemat, Perak terus berdiri kukuh meskipun ada pihak yang cuba menggambarkan keadaan sebaliknya. Hakikatnya, negeri ini telah membuktikan keupayaannya untuk mengurus sumber secara bertanggungjawab.
17. Daripada mencatat defisit RM78.0 juta pada tahun 2020 dan RM6.59 juta pada 2021, negeri ini kembali mencatatkan lebihan atau **surplus untuk tiga tahun berturut-turut** — RM29.6 juta pada 2022, RM62.4 juta pada 2023 dan RM45.6 juta pada 2024. Pencapaian ini mengesahkan bahawa disiplin tatakelola, dan kecekapan pentadbiran adalah kekuatan sebenar Perak dalam mendepani apa jua cabaran ekonomi.

18. Dan *Insyah-Allah*, kita berada pada landasan yang betul untuk merekodkan *surplus* buat kali keempat berturut-turut. Ini kerana, kita sekali lagi merekodkan sejarah apabila pada seawal 30 September yang lalu, kutipan hasil negeri sudah pun melepasi angka RM1.0 bilion – sesuatu yang membuktikan kedudukan fiskal negeri yang kian mengukuh.
19. *Alhamdulillah*, dengan penuh rasa syukur ke hadrat Allah SWT, sukacita saya mengumumkan bahawa setakat semalam, **24 November 2025**, Kerajaan Negeri telah pun berjaya **merekodkan kutipan hasil dan terimaan pembangunan RM1.24 bilion** – bukti kita semakin gagah dalam membina kekuatan masa hadapan.
20. Maka, saya mengambil kesempatan ini mengucapkan syabas dan tahniah khususnya Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Negeri, Pejabat-pejabat Daerah dan Tanah, Pejabat Kewangan Negeri dan lain-lain agensi yang terlibat atas kesungguhan dan kerja keras memastikan jentera hasil negeri berfungsi dengan cekap dan bermaruah.
21. Saya juga bersyukur, ikhtiar yang berterusan untuk pelaksanaan projek-projek infrastruktur rakyat juga mendapat kerjasama yang sangat baik dari Kerajaan Persekutuan.
22. Sukacita saya memaklumkan, Kerajaan Persekutuan telah meluluskan sejumlah **466 projek** kepada Negeri Perak di bawah **Rolling Plan Pertama Rancangan Malaysia Ketiga Belas (RMK13)** yang keseluruhannya **bernilai RM1.8 bilion**.

23. Jumlah ini adalah **peningkatan besar** berbanding peruntukan RM1.7 bilion pada *Rolling Plan* Kelima tahun 2025 RMK12, sekali gus memberi isyarat jelas bahawa agenda pembangunan negeri Perak diangkat sebagai sebahagian daripada keutamaan nasional.

24. Antara projek yang terlibat adalah:

- (i) **RM2.5 bilion** bagi Projek Pembinaan Jalan Baharu Dari Lebuhraya Utara Selatan (PLUS) Di KM178.3 ke Simpang Pembangunan KIGIP, Daerah Kerian;
- (ii) **RM124.7 juta** bagi Pembangunan Infrastruktur Taman Industri Halal Perak (Perak HIP), Daerah Manjung;
- (iii) **RM85.0 juta** bagi Pembinaan Baharu Sekolah Kebangsaan Chandan Puteri, Daerah Kuala Kangsar Yang Mengandungi 24 Bilik Darjah Dan Kemudahan-Kemudahan Lain Mengikut Piawaian;
- (iv) **RM59.2 juta** bagi Pembinaan Klinik Kesihatan (Jenis 2) Tanjung Rambutan, Daerah Kinta;
- (v) **RM37.9 juta** bagi Rancangan Tebatan Banjir Sungai Trong, Daerah Larut, Matang dan Selama;
- (vi) **RM15.0 juta** bagi Perolehan Tanah Tapak Sekolah Kebangsaan dan Sekolah Menengah Kebangsaan Kota Malim Prima, Daerah Muallim;

(vii) **RM5.0 juta** bagi Kerja-Kerja Awalan Projek Menaiktaraf Laluan FT100 (Seksyen 10.4) ke Laluan FT3145 Pelabuhan Lumut (Seksyen 5.4), Daerah Manjung Fasa 5 Tanjung Malim - Pelabuhan Lumut; dan

(viii) **RM5.0 juta** bagi Kerja-kerja Awalan Pembinaan Lorong Tambahan, Lebuhraya Utara - Selatan (PLUS) dari Persimpangan Bertingkat Slim River hingga Persimpangan Ipoh Selatan.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

BELANJAWAN NEGERI PERAK 2026

TEMA DAN FOKUS BELANJAWAN

25. Belanjawan Negeri Perak 2026 dirangka bagi memastikan agenda Perak Sejahtera 2030 terus bergerak ke hadapan dengan penuh daya dan keteguhan — memakmurkan negeri, mensejahterakan rakyat — berasaskan dasar yang berpandangan jauh dan keberanian untuk menapak jauh ke hadapan.
26. Bagi merealisasikan usaha tersebut, Belanjawan Negeri Tahun 2026 telah dirangka berdasarkan unjuran **Hasil dan Terimaan Pembangunan** yang mencecah angka **RM1.518 bilion, iaitu peningkatan RM80.0 juta berbanding belanjawan tahun 2025.**

27. Jumlah ini terdiri daripada Hasil Cukai RM691.0 juta, Hasil Bukan Cukai RM559.0 juta, Terimaan Bukan Hasil RM230.0 juta dan Terimaan Pembangunan RM38.0 juta. *Trend* kutipan hasil dijangka akan terus meningkat selaras dengan pertumbuhan positif sektor ekonomi yang menyumbang kepada kutipan hasil Negeri.
28. Jumlah keseluruhan perbelanjaan bagi tahun 2026 dianggarkan mencecah **RM1.61 bilion**, iaitu **perbelanjaan tertinggi dalam sejarah belanjawan negeri** — meliputi **Belanja Bagi Maksud Mengurus RM1.045 bilion** dan **Belanja Bagi Maksud Pembangunan RM568.0 juta**.
29. Pecahan komposisi Belanja Bagi Maksud Mengurus terdiri daripada Emolumen **RM496.0 juta**, Perkhidmatan dan Bekalan **RM385.9 juta**, Pembelian Aset **RM13.9 juta**, Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap **RM143.8 juta** serta Lain-lain Perbelanjaan **RM5.9 juta**.
30. Peningkatan Belanja Bagi Maksud Mengurus tahun 2026 telah mengambilkira kenaikan gaji penjawat awam di bawah Pentadbiran Kerajaan Negeri yang memilih Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA) fasa 2 iaitu kenaikan gaji tujuh (7) peratus bagi Kumpulan Pengurusan dan Profesional serta Kumpulan Pelaksana, dan kenaikan tiga (3) peratus untuk Kumpulan Pengurusan Tertinggi, berkuatkuasa 1 Januari 2026, selain kadar Kenaikan Gaji Tahunan.

31. **Belanja Bagi Maksud Pembangunan** Tahun 2026 ditokok dalam jumlah yang besar iaitu **RM30.0 juta**, peningkatan 5.6 peratus berbanding Peruntukan Pembangunan Tahun 2025. Peningkatan ini bagi memenuhi keperluan pembangunan dan kebajikan rakyat, lalu disokong pula oleh kedudukan kewangan Kerajaan Negeri yang positif.
32. Jumlah **Belanja Bagi Maksud Pembangunan RM568.0 juta** ini mencatat rekod sebagai jumlah tertinggi yang pernah diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri. Ini membolehkan pertumbuhan ekonomi Negeri terus dipacu manakala pembangunan terus dilaksana selari dengan Pelan Perak Sejahtera 2030.
33. Daripada unjuran yang dibentangkan, Penyata Kewangan tahun berakhir 31 Disember 2026 menunjukkan defisit **RM95.5 juta**. Angka ini tampak besar, namun ia adalah pilihan yang terarah dan objektif — keputusan berani untuk terus melabur pada projek-projek yang bakal memakmurkan negeri dalam jangka panjang.
34. Bagi mengekalkan momentum ke arah merealisasikan Pelan Perak Sejahtera 2030, tema “**Perak Makmur, Rakyat Sejahtera**” diteruskan dalam belanjawan negeri tahun hadapan. Tema ini diterjemahkan berteraskan **LIMA fokus utama** iaitu:

- Pertama** : Kesejahteraan Rakyat;
- Kedua** : Tadbir Urus Projek Berkepentingan Negeri;
- Ketiga** : Pembangunan Modal Insan dan Belia;
- Keempat** : Kelestarian Alam Sekitar; dan
- Kelima** : Keterjaminan Bekalan Makanan.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

FOKUS 1: KESEJAHTERAAN RAKYAT

35. Dalam merangka pembangunan negeri untuk dekad mendatang, Kerajaan Negeri Perak tetap berpegang teguh pada prinsip bahawa rakyat mesti menjadi nadi segala keputusan. Setiap dasar yang digubal, setiap pelaburan yang masuk, dan setiap projek yang dilaksanakan harus kembali membawa manfaat kepada kehidupan rakyat marhaen — dari kampung hingga ke bandar, dari desa hingga ke kota. Inilah kompas yang memandu hala tuju pembangunan negeri.
36. Prinsip ini dizahirkan sepenuhnya melalui Pelan Perak Sejahtera 2030, yang menegaskan bahawa kemajuan sebenar tidak hanya terserlah pada angka pertumbuhan ekonomi, tetapi pada kualiti kehidupan rakyat yang merasai nikmat kesejahteraan.

37. Untuk itu, bagi fokus kesejahteraan rakyat, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM718.5 juta** bagi tahun 2026 — iaitu **peningkatan RM89.8 juta** berbanding Belanjawan 2025. Peruntukan yang lebih besar ini mencerminkan komitmen jelas kerajaan untuk memperkukuh perkhidmatan rakyat, memperluas jaringan kebajikan, dan memastikan pembangunan negeri benar-benar dirasakan oleh setiap lapisan masyarakat.
38. Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) sebagai antara jentera paling hadapan dalam pelaksanaan program kesejahteraan rakyat akan menerima peruntukan sebanyak **RM47.3 juta, meningkat RM1.4 juta** berbanding tahun 2025. Sebahagian besar peruntukan ini akan dibelanjakan bagi tujuan Bantuan Am berjumlah RM37.0 juta.
39. Kerajaan Negeri juga menyediakan peruntukan mencecah **RM32.1 juta** untuk melaksanakan empat (4) program kesejahteraan yang sangat akrab dengan kehidupan rakyat marhaen. Program tersebut ialah:
- (i) **RM24.5 juta bagi Kad Perak Sejahtera** – iaitu **kenaikan RM0.5 juta** dengan **jumlah penerima ditingkatkan** daripada 19,758 kepada 21,000 orang.
 - (ii) **RM1.2 juta bagi Kedai Bergerak Negeri Perak** yang akan dijenamakan sebagai **Jualan Sejahtera Rakyat – meningkat RM0.4 juta berbanding tahun 2025;**

(iii) **RM6.0 juta bagi Program Bantuan Kotak Makanan –
kenaikan RM1.0 juta; dan**

(iv) **RM0.4 juta bagi Jualan Sejahtera Rahmah.**

40. Pelaksanaan empat (4) program ini menzahirkan komitmen teguh Kerajaan Negeri untuk terus berada di sisi rakyat yang sedang berdepan himpitan hidup - khususnya keluarga B40 yang setiap hari berjuang memastikan dapur tidak terpadam dan keperluan asas anak-anak sentiasa terjaga.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

41. Kediaman yang selesa dan mampu milik merupakan asas kepada kesejahteraan rakyat. Rumah bukan sekadar tempat berteduh, tetapi menjadi tonggak kestabilan institusi kekeluargaan. Bagi kebanyakan orang – meskipun bagi keluarga yang kurang berkemampuan – rumah itu adalah maruah kehidupan.

42. Justeru, dalam Belanjawan Negeri Perak Tahun 2026 ini, Kerajaan Negeri menegaskan komitmen untuk memastikan rakyat, khususnya golongan berpendapatan rendah dan sederhana, berpeluang memiliki tempat tinggal yang selesa, selamat dan berkualiti.

43. Sejalan dengan aspirasi Perak Makmur, Rakyat Sejahtera, Kerajaan Negeri memperkukuhkan agenda perumahan rakyat dengan pendekatan bersepadu meliputi penyediaan rumah mampu milik, pembaikan kediaman usang, bantuan baik pulih rumah golongan miskin, serta pembangunan kawasan perumahan baharu yang terancang dan inklusif.
44. Untuk itu, Kerajaan Negeri menyediakan perbelanjaan khusus bagi tujuan berikut:
- (i) **RM3.0 juta** bagi **Program Sayangi Rumahku**.
 - (ii) **RM3.0 juta** bagi program **Pinjaman Rumah Perakku Prihatin**;
 - (iii) **RM1.5 juta** kepada LPHP bagi penyelenggaraan Rancangan Perumahan Awam (RPA); dan
 - (iv) **RM1.0 juta** Program Perumahan Rakyat (PPR) oleh LPHP.
45. Syukur *Alhamdulillah*, ikhtiar kita untuk menyediakan kemudahan perumahan untuk rakyat turut mendapat sebaik-baik dukungan daripada Kerajaan Persekutuan yang meluluskan peruntukan **RM317.3 juta** di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 bagi pelaksanaan projek-projek berikut:

- (i) **RM96.0 juta** bagi Program Residensi Rakyat (PRR) Teluk Intan, Daerah Hilir Perak;
- (ii) **RM29.4 juta** bagi Projek Pembangunan Residensi PR1MA Simpang Pulai, Daerah Kinta; dan
- (iii) **RM191.9 juta** bagi Program Rumah Mesra Rakyat (RMR) Perak.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

- 46. Sejak hadir di tengah masyarakat, Program Bas Perak Sejahtera telah menjadi lorong bergeraknya harapan dan impian rakyat.
- 47. Di dalamnya, tersimpan kisah hidup rakyat — tempat si ayah menggantung harapan mencari rezeki, tempat si ibu menenangkan anak kecil yang dibawa ke klinik, dan tempat anak-anak kampung menumpang impian untuk ke sekolah tanpa terhalang oleh jarak dan kesempitan berbelanja.
- 48. Bas ini bukan hanya bergerak di atas jalan raya; ia bergerak di atas doa-doa rakyat yang ingin memperbaiki kehidupan, dan Kerajaan Negeri mahu kemudahan ini menjadi sandaran untuk mereka membina kecerahan masa hadapan.

49. Bagi menyahut saranan dan harapan rakyat agar program murni ini diperluaskan, sukacita saya mengumumkan perkhidmatan **Bas Perak Sejahtera akan diperluaskan** ke Daerah Bagan Datuk mulai tahun hadapan dengan peruntukan keseluruhan berjumlah **RM3.6 juta**.
50. Inisiatif memperkasa masyarakat luar bandar tidak terhenti di situ. Bagi mengukuhkan ikhtiar membela dan meningkatkan kualiti hidup penduduk luar bandar, Kerajaan Negeri menyediakan peruntukan seperti berikut:
- (i) **RM5.3 juta** diperuntukkan bagi **Pelbagai Program dan Projek Luar Bandar**;
 - (ii) **RM4.1 juta** untuk pelaksanaan **Pelbagai Program serta Aktiviti** melibatkan 829 Kampung Tradisional;
 - (iii) **RM1.2 juta** bagi **Aktiviti Pembangunan Komuniti Orang Asli** iaitu peningkatan RM0.2 juta yang diselaraskan oleh Jabatan Kemajuan Orang Asli; dan
 - (iv) **RM0.25 juta** bagi melaksanakan satu lagi inisiatif baharu iaitu **Pembangunan Garis Panduan Geospatial Negeri Perak (Persempadanan Kampung)**.
51. *Alhamdulillah*, usaha untuk menambahbaik kualiti kehidupan penduduk luar bandar turut mendapat perhatian Kerajaan Persekutuan yang telah meluluskan peruntukan bagi pelaksanaan projek-projek berikut:

- (i) **RM20.0 juta** bagi Projek Membina, Menaiktaraf dan Menyelenggara Jalan di Perkampungan Orang Asli Negeri Perak;
- (ii) **RM30.0 juta** bagi Program Pembangunan Infrastruktur dan Ameniti Sosial di Perkampungan Orang Asli Negeri Perak;
- (iii) **RM200.0 juta** bagi Menaiktaraf Jalan dari Seksyen 121, FT76 ke Kg. Pong, Pengkalan Hulu, Daerah Hulu Perak;
- (iv) **RM73.0 juta** bagi Membina Jalan Baharu Kg. Teluk Birah ke Kg. Sungai Kerang, Daerah Hilir Perak;
- (v) **RM60.0 juta** bagi Membina Jalan Masuk ke Lorong Haji Yusof, Kampung Parit 6, Sungai Nipah Baroh dari Jalan Hutan Melintang - Bagan Datuk (A123), Daerah Bagan Datuk;
- (vi) **RM82.5 juta** bagi Jalan Perhubungan Desa Negeri Perak Fasa III; dan
- (vii) **RM6.7 juta** bagi Menggantikan Jambatan di Jalan Raya Kayu, Kg. Kuak Luar, Pengkalan Hulu, Daerah Hulu Perak.

52. Kerajaan Negeri juga amat menyedari peranan besar yang dimainkan oleh Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) dalam sektor yang tidak dapat dipenuhi dengan perkhidmatan kerajaan. Bagi tujuan itu, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM1.6 juta** bagi program berikut:

- (i) **RM1.0 juta** untuk program dan aktiviti **Badan Bukan Kerajaan (NGO)**;
- (ii) **RM0.2 juta** untuk pengurusan dan operasi **Kompleks PENGASIH Amanjaya, Gopeng**;
- (iii) **RM0.2 juta** untuk Program Membasmi Penyalahgunaan Dadah kepada **Persatuan Mencegah Dadah Malaysia (PEMADAM)**; dan
- (iv) **RM0.2 juta** untuk Program Menangani Penyalahgunaan Dadah di bawah **Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK)**.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

53. Banjir masih menjadi igauan yang tidak pernah padam, terutamanya bagi rakyat di kawasan berisiko. Walaupun peruntukan dinaikkan dari tahun ke tahun dan pelbagai usaha mitigasi digerakkan, tetap ada keluarga yang menanggung bahana bah. Lalu harta benda yang dikumpul sekian lama musnah sekelip mata, harapan yang digenggam akhirnya luruh begitu sahaja.

54. Setiap kali air melimpah, air mata juga tumpah — tumpah kerana dihambat rasa kecewa; tumpah kerana letih berulang alik ke pusat pemindahan; tumpah kerana diselubungi rasa bimbang entah bila ujian ini benar-benar akan berakhir.
55. Dalam hal ini, Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) Perak perlu memperkukuh peranan sebagai pertahanan pertama negeri terhadap risiko banjir. Kerajaan Negeri menghargai usaha yang telah dijalankan, namun suka saya mengingatkan diri sendiri dan kita semua: bahawa rakyat menuntut tindakan yang lebih proaktif dan lebih menyeluruh. Langkah pencegahan mesti dipertingkat, mitigasi diperhalus, dan proses pemulihan dipercepat — agar setiap amaran cuaca tidak lagi berubah menjadi detik cemas bagi rakyat di kawasan berisiko.
56. Untuk itu, JPS akan sekali lagi menerima pertambahan peruntukan, iaitu sebanyak RM5.4 juta bagi belanja mengurus, menjadikan jumlah keseluruhan pada tahun 2026 adalah sebanyak **RM116.9 juta**.
57. Peruntukan ini melibatkan perincian agihan seperti berikut:
- (i) **RM10.4 juta** bagi Penyelenggaraan Pengurusan Rancangan Pengairan iaitu peningkatan RM0.2 juta;
 - (ii) **RM11.3 juta** bagi Penyelenggaraan Pengurusan Sungai iaitu peningkatan RM0.2 juta;

- (iii) **RM9.2 juta** Penyelenggaraan Skim Saliran Pertanian iaitu peningkatan RM0.2 juta;
- (iv) **RM3.6 juta** bagi Mekanikal dan Elektrikal iaitu peningkatan RM0.1 juta; dan
- (v) **RM0.9 juta** bagi Penyelenggaraan Pengurusan Kemudahan Hidrologi.

58. Manakala bagi **Belanja Pembangunan** pula, **RM14.0 juta** disediakan kepada **JPS** bagi pelaksanaan projek-projek berikut:

- (i) Pelbagai Projek Rancangan Tebatan Banjir (RTB) RM7.5 juta iaitu peningkatan RM1.5 juta berbanding tahun 2025;
- (ii) Pengurusan Sungai dan Pantai RM4.0 juta;
- (iii) Saliran Pertanian RM1.7 juta;
- (iv) Bangunan dan Infrastruktur RM0.2 juta; dan
- (v) RM0.6 juta pula diperuntukkan di bawah *Ecological Fiscal Transfer for Biodiversity Conservation (EFT)*.

59. Dalam usaha memperkukuh kesiapsiagaan menghadapi bencana, Kerajaan Negeri tidak bergerak sendirian. Kita sentiasa berusaha mendapatkan dukungan Persekutuan agar langkah mitigasi dapat dilaksanakan dengan lebih menyeluruh.

60. Melalui libat urus yang berterusan dan kerjasama erat antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan, beberapa projek telah diluluskan **di bawah *Rolling Plan Pertama Rancangan Malaysia Ketiga Belas (RMK13)*** bagi mengurangkan risiko bencana. Antara projek tersebut termasuklah:

- (i) **RM50.0 juta** bagi Projek Pemuliharaan Sungai Untuk Mengurangkan Risiko Banjir di Negeri Perak;
- (ii) **RM49.9 juta** bagi Projek Pemuliharaan Sungai Pelus Pekan Lintang serta Kerja Berkaitan di Daerah Kuala Kangsar;
- (iii) **RM75.0 juta** bagi Pembinaan Infrastruktur SABO di Negeri Perak; dan
- (iv) **RM10.0 juta** bagi Projek Pengawalan Hakisan Pantai di Sungai Tiang Utara, Mukim Rungkup, Daerah Bagan Datuk.

61. Tinggi harapan saya supaya dengan peruntukan ini, JPS lebih proaktif dalam merancang secara strategik dan teratur supaya masalah banjir besar yang sering menghambat kehidupan rakyat dapat ditangani sebaik-baiknya.

62. Dalam usaha menambahbaik persediaan melaksanakan langkah-langkah mitigasi, sejumlah **RM9.97 juta** diperuntukkan untuk Pelbagai Program/ Projek di bawah Pejabat Kewangan Negeri.

63. Kerajaan Negeri juga amat memahami suara rakyat tentang keadaan infrastruktur jalan yang masih menimbulkan keluhan saban hari — daripada permukaan jalan berlubang, kerosakan yang memudaratkan kenderaan, hinggalah risiko keselamatan yang meresahkan. Semua pengalaman ini mengingatkan bahawa keselamatan rakyat ialah amanah yang perlu diberi keutamaan dan tindakan yang segera.
64. Kerajaan Negeri dijangka menerima pemberian Kumpulan Wang Amanah Penyenggaraan Jalan Negeri (MARRIS) berjumlah **RM627.0 juta** untuk menyenggara jalan-jalan yang berdaftar bagi tahun 2026, iaitu **peningkatan RM15.0 juta** berbanding tahun 2025.
65. Oleh itu, besarlah harapan saya supaya jabatan-jabatan yang terlibat benar-benar memanfaatkan peruntukan ini dengan lebih berkesan — memastikan setiap jalan yang layak didaftarkan di bawah MARRIS direkodkan dengan tepat, disemak secara berkala, dan diselenggara mengikut keutamaan kawasan yang paling terkesan. Saya sedar ia tidak mudah, namun tindakan lebih pantas, lebih teliti, dan lebih bertanggungjawab mesti dibuat demi menjamin keselamatan dan keselesaan rakyat.
66. Tambahan daripada itu, Jabatan Kerja Raya (JKR) selaku jabatan teknikal utama akan menerima peruntukan sebanyak **RM250.3 juta** pada tahun hadapan iaitu **peningkatan RM50.4 juta** berbanding tahun 2025. Peruntukan ini meliputi **RM105.8 juta** di bawah Belanja Mengurus dan **RM144.5 juta** bagi tujuan pembangunan.

67. Daripada jumlah peruntukan pembangunan tersebut RM40.0 juta diagihkan untuk pelaksanaan Projek Jalan dan Jambatan serta RM104.5 juta pula untuk Projek Bangunan.
68. Mewakili Kerajaan Negeri, saya turut merakamkan penghargaan kepada Kerajaan Persekutuan melalui Kementerian Kerja Raya yang meluluskan pelaksanaan pelbagai projek infrastruktur di Negeri Perak melalui projek di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13. Antaranya:
- (i) **RM32.3 juta** bagi Menggantikan Jambatan di Sungai Beruas, Daerah Manjung;
 - (ii) **RM19.0 juta** bagi Menggantikan Jambatan di Sungai Sengat, Jalan Simpang Pulai-Lahat, Daerah Kinta; dan
 - (iii) **RM350.0 juta** bagi Menaik Taraf Lebuhraya Timur Barat (FT4), dari Seksyen 83.74 hingga Seksyen 198.40, Daerah Hulu Perak.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

69. Kesejahteraan sebenar rakyat tidak hanya berdiri di atas pembangunan fizikal semata-mata; ia menuntut kekuatan rohani yang menjadi tonggak kemuliaan hidup. Kerohanianlah yang mengisi akal dengan hikmah, membimbing jiwa dengan maruah — seperti akar yang tidak kelihatan, namun menentukan tegaknya seluruh pohon kehidupan.

70. Meskipun komitmen ini sentiasa dibayangi dengan mehnah dan tohmah, Kerajaan Negeri tidak pernah berganjak walau sedetik daripada tanggungjawab memelihara dan memartabatkan syiar Islam sebagai agama rasmi negeri ini – sekali gus menepis dakwah kononnya Islam sedang dibungkam dan dipinggirkan.
71. Jabatan Agama Islam Perak (JAIPk) sebagai institusi utama dalam menegakkan syiar Islam bukan sahaja menerima pertambahan peruntukan saban tahun, malah pelaksanaan program-program kerohanian yang mengangkat kesyumulan Islam terus disuburkan — daripada pengimaran masjid, usaha meningkatkan kefahaman fiqh, kuliah mingguan, hinggalah inisiatif dakwah yang mengisi jiwa rakyat dengan kesejukan iman.
72. Jika dalam Belanjawan 2025 JAIPk menerima pertambahan peruntukan RM9.3 juta, tahun hadapan jabatan berkenaan akan sekali lagi mendapat **tambahan peruntukan mencecah RM18.9 juta** – menjadikan dana keseluruhan bagi JAIPk bagi tahun 2026 adalah sebanyak **RM130.8 juta**. Peruntukan ini meliputi:
- (i) **RM123.9 juta diperuntukkan di bawah Maksud Mengurus** bagi tujuan operasi jabatan, Institut Tadbiran Islam Perak, pengurusan masjid, Sekolah-Sekolah Menengah Tahfiz Darul Ridzuan serta Sekolah-Sekolah Menengah Agama Negeri;

(ii) Manakala bagi tujuan pembangunan, **RM6.9 juta** disediakan untuk penyelenggaraan enam (6) buah masjid utama Negeri, menaiktaraf Sekolah-Sekolah Menengah Agama Negeri dan Sekolah Menengah Tahfiz Darul Ridzuan serta menaiktaraf Pejabat-Pejabat Agama Daerah.

73. Begitu juga komitmen jitu kita dalam memartabatkan Jabatan Kehakiman Syariah. Sebagai penegak hukum dan pemelihara institusi keluarga, peranan jabatan ini terus diperkasa dengan peruntukan **RM18.9 juta** iaitu **peningkatan RM1.5 juta** berbanding tahun 2025. Peruntukan ini meliputi RM17.7 juta diperuntukkan di bawah Maksud Mengurus manakala RM1.23 juta diperuntukkan di bawah Maksud Pembangunan.
74. **RM2.7 juta** pula diperuntukkan di bawah Maksud Mengurus kepada Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri Perak manakala Jabatan Mufti Negeri Perak diperuntukkan **RM5.5 juta – meningkat RM1.0 juta** bagi melaksanakan peranan dan fungsi penting dalam memastikan syiar Islam terus terpancar dalam kehidupan rakyat.
75. Sebagai usaha yang berterusan untuk memperteguh keupayaan institusi-institusi ummah, Kerajaan Negeri meneruskan peruntukan **RM15.0 juta bagi tujuan Baik Pulih dan Bina Baharu Masjid serta Surau**, manakala **RM5.0 juta** pula disediakan bagi **Program Menaik Taraf Institusi Pendidikan Islam**.

76. Mudah-mudahan peruntukan berterusan ini akan menyuburkan rohani masyarakat , menghidupkan budaya ilmu, memperteguh adab dan akhlak, serta menjadikan negeri ini bukan sahaja makmur jasadnya, tetapi teduh jiwanya di bawah cahaya hidayah dan keberkatan Ilahi.
77. Dan *Alhamdulillah*, berkat bumi Perak Darul Ridzuan ini subur dengan majlis ilmu, halaqah dan pengajian al-Quran, hati kita berbunga bangga atas kejayaan anak muda, saudara Aiman Ridhwan Bin Mohamad Ramlan, Qari Negeri Perak yang telah dinobatkan sebagai Johan Tilawah Al-Quran Peringkat Antarabangsa Tahun 2025.
78. Bagi pihak Kerajaan Negeri Perak Darul Ridzuan, saya merakamkan setinggi-tinggi tahniah dan penghargaan kepada Saudara Aiman Ridhwan yang telah membuktikan keunggulan bakat dan ilmu *qiraat* anak watan kita. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri berbesar hati memberikan penghargaan dalam bentuk sumbangan **RM20,000.00** kepada Saudara Aiman Ridhwan.
79. Di samping itu, Kerajaan Negeri turut berbesar hati memberikan insentif **RM7,000.00** sebagai mengiktiraf seorang lagi wakil Negeri Perak, Saudara Muhammad Adib Bin Ahmad Rozaini yang telah mengharumkan nama negeri dengan merangkul Johan Hafazan Al-Quran Peringkat Kebangsaan Tahun 2025 Kategori 1 hingga 30 Juzuk.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

80. Negeri Perak yang tercinta ini terbina atas dasar muhibah dan perpaduan. Dalam kepelbagaian kaum, budaya dan agama, kita semua bersatu atas satu tujuan iaitu membina Negeri yang makmur, aman dan sejahtera untuk semua rakyat tanpa mengira latar belakang dan kepercayaan. Justeru, Kerajaan Negeri sentiasa komited untuk memastikan kebajikan dan keperluan masyarakat bukan Islam terus diberi perhatian yang sewajarnya.
81. Untuk itu, sebanyak **RM12.0 juta** disediakan bagi tujuan Hal Ehwal Bukan Islam (HEBI) bagi tahun 2026. **RM6.0 juta** disediakan untuk **HEBI Kaum Cina dan Kampung Baharu Cina** manakala **RM6.0 juta** lagi disediakan untuk **HEBI Kaum India dan Kampung India serta Lain-Lain Kaum**.
82. Di samping itu juga, bagi menyemarakkan semangat perpaduan dalam kalangan rakyat berbilang kaum, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM0.2 juta** bagi pelaksanaan **Pelbagai Program Integrasi Nasional**.
83. Bagi meneruskan usaha memupuk gaya hidup sihat seperti yang turut digariskan dalam Pelan Perak Sejahtera 2030, Kerajaan Negeri menyediakan **RM0.5 juta bagi Pelbagai Program Kesihatan**. Kerajaan Negeri juga akan meneruskan **Program Perak *Children Community Feeding*** kelolaan Jabatan Kesihatan Negeri dengan peruntukan **RM0.5 juta**.

84. Program Perak *Children Community Feeding* adalah sebahagian daripada usaha bersepadu menyelesaikan jurang pelaksanaan *Sustainable Development Goals* (SDG) merentasi pelbagai pihak, dengan menyasarkan pencapaian SDG 2 dan 3.
85. Sukacita saya memaklumkan, di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13, Kerajaan Persekutuan melalui Kementerian Kesihatan telah meluluskan dua projek penting bagi meningkatkan kualiti kesihatan rakyat. Dua (2) projek itu ialah:
- (i) **RM84.9 juta** bagi Pembinaan Klinik Kesihatan (Jenis 2) (Gantian) di Tanjung Malim, Daerah Muallim; dan
 - (ii) **RM2.5 juta** bagi Perolehan *X-Ray Blood Irradiator* di Jabatan Perubatan Transfusi, Hospital Raja Permaisuri Bainun Ipoh, Daerah Kinta.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

86. Wanita merupakan aset penting kepada negara dan negeri. Bagi memacu pembangunan wanita dalam aspek ekonomi, kesihatan, kepimpinan, pendidikan dan keselamatan sosial, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM10.7 juta**, iaitu peningkatan RM0.8 juta berbanding tahun 2025. Ia meliputi perlaksanaan pelbagai program seperti berikut:
- (i) **RM3.9 juta** iaitu pertambahan RM0.3 juta kepada **Sekretariat Pembangunan Wanita dan Masyarakat Perak (Wanita Perak);**

- (ii) **RM1.0 juta** di bawah **Program Pendayaupayaan Wanita dan Kebajikan Masyarakat**;
- (iii) **RM0.4 juta** untuk **Pembangunan dan Kebajikan Kanak-kanak dan Anak Yatim** yang berdaftar di bawah **JKM**;
- (iv) **RM0.4 juta** bagi tujuan **Projek Menaiktaraf Rumah Kebajikan Kanak-kanak dan Anak Yatim**;
- (v) **RM0.4 juta** untuk **Program Pembangunan Warga Emas dan Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE)** iaitu peningkatan **RM0.2 juta** berbanding tahun 2025;
- (vi) Bagi memperkukuhkan strategi dalam mencapai objektif membasmi kemiskinan seperti yang telah digariskan dalam *Flagship 6* Pelan Perak Sejahtera 2030, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM0.6 juta** bagi pelaksanaan program **One Stop Centre Sejahtera Sosial**; dan
- (vii) **RM4.0 juta** diperuntukkan untuk meneruskan bantuan di bawah **Program Tabarru' Khairat Kematian**.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

87. Kerajaan Negeri melalui Sekretariat Usahawan Negeri Perak (STeP) telah merangka dan menyelaraskan pelaksanaan program, Perluasan Pasaran Produk dan Perkhidmatan Usahawan Perak yang telah mula dilaksanakan sejak tahun 2022 sehingga kini. Bagi meneruskan komitmen dalam aspek Pembangunan Usahawan, Kerajaan Negeri memperuntukkan:

- (i) **RM3.0 juta** kepada **Sekretariat Usahawan Perak (STeP)**;
- (ii) **RM1.1 juta** untuk **Pembangunan Usahawan dan Koperasi** iaitu peningkatan RM0.1 juta berbanding tahun lalu; dan
- (iii) **RM2.0 juta** peruntukan sedia ada di bawah Program Bantuan Pinjaman Tabung Usahawan melalui dana pusingan yang diamanahkan oleh Kerajaan Negeri kepada Yayasan Perak. Melalui inisiatif ini Kerajaan Negeri menawarkan pinjaman tanpa faedah sebanyak RM5,000.00 sehingga RM20,000.00 bagi pinjaman jangka pendek. Bagi peminjam yang layak untuk membuat pinjaman kali kedua atau seterusnya, mereka layak menerima pinjaman sehingga RM100,000.00 tertakluk kepada prestasi dan perkembangan perniagaan mereka.

88. Sebagai pelengkap kepada fokus kesejahteraan rakyat, Kerajaan Negeri juga menyediakan peruntukan **RM9.4 juta** bagi pelaksanaan pelbagai aktiviti dan pemantauan di bawah **Program Perak Sejahtera 2030** melibatkan pelbagai jabatan dan agensi negeri.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

FOKUS 2: TADBIR URUS PROJEK BERKEPENTINGAN NEGERI

89. Pembangunan negeri yang mampan dan berdaya saing hanya dapat dicapai apabila segala projek berkepentingan negeri dilaksanakan dengan tadbir urus yang baik, telus dan berakauntabiliti tinggi dan seterusnya memberi manfaat yang sebenar kepada rakyat.
90. Bagi tujuan tersebut, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM268.08 juta** bagi tujuan Tadbir Urus Projek Berkepentingan Negeri.
91. Peruntukan **RM156.9 juta** diperuntukkan di bawah Maksud Mengurus kepada Pejabat-Pejabat Daerah dan Tanah (PDT) iaitu peningkatan RM21.5 juta berbanding tahun 2025.
92. Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Negeri (PTG) pula diperuntukkan **RM25.5 juta** iaitu peningkatan RM2.9 juta berbanding tahun 2025.
93. Kerajaan Negeri turut memperuntukkan **RM20.4 juta** di bawah Maksud Pembangunan bagi pelaksanaan pelbagai projek fizikal oleh **PDT**.

94. Bagi mendukung usaha mewujudkan persekitaran kerja lebih kondusif di samping meningkatkan kecekapan pentadbiran daerah dan tanah serta sebagai penyuntik semangat untuk terus mengekalkan momentum kutipan hasil, Kerajaan Negeri meluluskan:
- (i) **RM0.1 juta** bagi Peruntukan Pra Pelaksanaan Pembinaan Kompleks Pentadbiran Daerah Bagan Datuk Sebagai Pembangunan Rintis Bandar Baharu Bagan Datuk; dan
 - (ii) **RM0.5 juta** bagi Membina Baharu dan Lain-lain Kerja Berkaitan Bangunan Pejabat Penghulu Mukim Taiping, Daerah Larut Matang dan Selama.
95. Dalam hubungan itu, berita gembira kepada penduduk Daerah Bagan Datuk apabila Kerajaan Persekutuan telah meluluskan peruntukan di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 sebanyak **RM100.0 juta** bagi pembinaan Kompleks Pentadbiran Kerajaan Persekutuan Daerah Bagan Datuk.
96. Kerajaan Negeri juga menyediakan Van Bergerak Kutipan Luar kepada setiap PDT secara berperingkat bagi memperkemaskan kaedah kutipan hasil tanah. Sehingga kini, lapan (8) PDT telah melaksanakan operasi kutipan hasil menggunakan van bergerak iaitu PDT Kinta (Ipoh), Manjung, Hilir Perak, Larut Matang dan Selama, Batang Padang, Kampar, Muallim dan Hulu Perak.

97. Lima (5) PDT yang akan menerima van bergerak pada tahun 2026 adalah PDT Kinta (Batu Gajah), Kerian, Kuala Kangsar, Perak Tengah dan Bagan Datuk dengan implikasi kewangan **RM1.25 juta**. Diharapkan dengan perbelanjaan ini, akan dapat meningkatkan prestasi kutipan hasil selain membantu mengurangkan tunggakan cukai tanah.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

98. Kerajaan Negeri tidak dapat mengelak daripada kenaikan jumlah perbelanjaan sebagaimana *trend* perbelanjaan tahun-tahun sebelumnya. Bagi mengurangkan bebanan di sektor pentadbiran tanah selaku penyumbang kepada kutipan hasil negeri yang terbesar, Kerajaan Negeri yakin bahawa Badan Berkanun Negeri berkeupayaan untuk menyumbang pada kadar yang lebih tinggi untuk tahun 2026. Lantaran itu, jumlah sumbangan keseluruhan Badan Berkanun Negeri pada tahun 2026 diunjurkan meningkat kepada RM77.0 juta dengan melibatkan kenaikan kadar sumbangan bagi dua (2) Badan Berkanun Negeri seperti berikut:

- (i) Sumbangan oleh Lembaga Air Perak (LAP) ditingkatkan daripada RM25.0 juta kepada RM30.0 juta; dan
- (ii) Sumbangan Perbadanan Menteri Besar (MB Inc.) ditingkatkan daripada RM7.0 juta kepada RM8.0 juta.

99. Kerajaan Negeri juga menyediakan peruntukan RM16.2 juta bagi Maksud Mengurus Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan Bahagian Kerajaan Tempatan (BKT). **RM12.0 juta** pula diperuntukkan untuk Belanja Pembangunan di bawah BKT meliputi;

- (i) **RM4.5 juta** bagi **Pelbagai Projek Pembangunan PBT**;
- (ii) **RM3.2 juta** bagi **Kutipan Sampah Luar Kawasan Operasi PBT**;
- (iii) **RM0.5 juta** bagi **Penyelenggaraan dan Pembaikan Kemudahan PBT**;
- (iv) **RM0.2 juta** bagi **Pengurusan Kebersihan dan Keselamatan Kawasan Tasik Raban**; dan
- (v) **RM0.2 juta** bagi **Penyelenggaraan Bangunan serta Keselamatan Kompleks Tasik Banding**.

100. Sebagai tanda sokongan terhadap Tahun Melawat Malaysia 2026, Kerajaan Negeri komited untuk turut sama terlibat melalui agihan peruntukan kepada PBT-PBT di Negeri Perak seperti berikut :

- (i) **RM1.0 juta** untuk **Projek Pembangunan Infrastruktur Luar Bandar di Kawasan Tumpuan Pelancong**;
- (ii) **RM1.0 juta** untuk **Menaik Taraf Ikon-Ikon Pelancongan/ Penyelenggaraan Kawasan Pelancongan**;

- (iii) **RM0.5 juta** untuk **Menaik Taraf Papan Tanda/ Penunjuk Arah/ Mercu Tanda**; dan
- (iv) **RM0.1 juta** untuk **Pesta Panjut 2026 Daerah Kuala Kangsar**.

101. Bandar pintar dilihat sebagai satu pendekatan baharu dalam pengurusan bandar dan pembangunan untuk menjadikan bandar-bandar di Malaysia lebih mampan dan berdaya huni. Demi memastikan bandar-bandar kecil tidak ketinggalan, Kerajaan Negeri menyediakan **RM0.8 juta** untuk **Kajian Pelan Tindakan Bandar Pintar Peringkat PBT** kepada Majlis Daerah Pengkalan Hulu, Majlis Daerah Lenggong, Majlis Daerah Gerik dan Majlis Daerah Selama. Adalah diharapkan, menjelang 2030, semua 15 buah PBT dalam Negeri Perak berjaya mendapat pengiktirafan *Smart City Early Adopter*.

102. Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM1.0 juta** untuk pelaksanaan **program** berikut:

- (i) **RM0.35 juta** untuk program **Komuniti Sejahtera** bagi melaksanakan **aktiviti-aktiviti kesejahteraan komuniti**;
- (ii) **RM0.15 juta** bagi **Pelbagai Program Bandar Pintar**;
- (iii) **RM0.3 juta** bagi **Program *Pawsitive* Peringkat Negeri Perak**;
- (iv) **RM0.1 juta** bagi **Pembinaan *Paun* dan *Shelter***; DAN

(v) **RM0.1 juta** bagi **Program Kolokium sebagai platform perkongsian ilmu di kalangan PBT.**

103. Kerajaan Negeri menyedari peri pentingnya penyampaian informasi yang tepat dan benar kepada rakyat. Justeru, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM2.1 juta** untuk **Program-Program Penerangan Negeri Perak** dan **RM0.42 juta** kepada **Digital Perak Corporation Holdings** bagi Penyelenggaraan Portal Jabatan Negeri Perak.

104. Demi kelangsungan operasi **Lembaga Pengurusan Sumber Air Negeri Perak (LPSA Perak)** selaras dengan Enakmen Sumber Air Perak 2023. Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM7.0 juta** iaitu peningkatan RM4.0 juta bagi tujuan tersebut.

105. **RM0.5 juta** juga diperuntukkan untuk program **EFT LPSA Perak** bagi Kerja-kerja Penyediaan Pelan Ukur Untuk Pewartaan Kawasan Perlindungan Sumber Air di bawah Seksyen 36, Enakmen Sumber Air Perak 2023.

106. Bagi tahun hadapan, peruntukan **RM19.54 juta** disediakan khusus bagi menambahbaik sistem penyampaian perkhidmatan Kerajaan.

Pertama : RM5.5 juta bagi tujuan **pengambilan tanah** untuk kepentingan awam;

- Kedua** : **RM4.7 juta** untuk pelbagai kerja-kerja **menaik taraf, penyelenggaraan atau pembaikan** pelbagai kompleks pentadbiran Kerajaan Negeri;
- Ketiga** : **RM0.5 juta** bagi menampung peruntukan di bawah **Akaun Amanah Kajian**;
- Keempat** : **RM4.2 juta** kepada **Bahagian Digital** bagi tujuan pelbagai pembangunan dan penyelenggaraan ICT;
- Kelima** : **RM2.1 juta untuk Pelbagai Projek/ Program** yang akan dilaksanakan melalui Unit Perancang Ekonomi Negeri;
- Keenam** : RM0.2 juta disediakan kepada setiap **Jawatankuasa Tetap EXCO** dengan implikasi keseluruhan bernilai **RM2.2 juta**. Peruntukan ini boleh digunakan bagi memantap dan memperkasakan portfolio EXCO serta berupaya melaksanakan fungsi dan peranan yang dipertanggungjawabkan dengan lebih cekap dan berkesan;
- Ketujuh** : **RM0.25 juta** bagi **Pelbagai Program Kesatuan Sekerja**; dan
- Kelapan** : **RM0.09 juta** untuk **Sumbangan Urus Tadbir Persatuan Sukan Negeri**.

107. Bagi memastikan Perak kekal berada dalam radar pelabur antarabangsa dan memperkasa jaringan perniagaan merentas negara, Kerajaan Negeri menyediakan **RM1.5 juta** untuk **Pelbagai Program Luar Negara** dengan memfokuskan usaha menarik minat para pelabur ke Negeri Perak.
108. Usaha-usaha Kerajaan Negeri dalam membangunkan Kawasan Perindustrian baharu memberi manfaat yang besar dalam peningkatan prestasi pelaburan Negeri Perak. Ini jelas dilihat dengan pelancaran Kawasan Perindustrian baharu oleh pihak KKK TechPark yang terletak berdekatan dengan AHTV Tanjung Malim.
109. Ini menunjukkan kelebihan negeri di dalam sektor automotif sekaligus meletakkan kedudukan Negeri Perak sebagai hab automotif Negara.
110. Demi mengukuhkan lagi peranan signifikan Perak Investment Management Centre (*Invest Perak*) sebagai *Centre of Investment* serta menarik lebih banyak pelabur, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM4.0 juta** bagi tahun 2026 iaitu peningkatan RM1.0 juta.

111. Dalam hubungan ini, usaha Kerajaan Negeri menarik pelaburan strategik turut menerima dukungan Persekutuan melalui kelulusan **RM2.5 juta** di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 bagi Kajian Kebolehlaksanaan Pembangunan *Lumut Maritime Industrial City* (LuMIC – LMT 1). Sokongan ini mengukuhkan asas Perak untuk membangunkan hab maritim yang berdaya saing dan menjadi pemacu baharu pertumbuhan ekonomi negeri.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

112. Sejarar dengan pengumuman Tahun Melawat Malaysia 2026, Kerajaan Negeri turut menyahut kempen promosi tersebut melalui peruntukan **RM18.67 juta** bagi pelbagai program dan projek pembangunan pelancongan dan kebudayaan merangkumi:

- (i) **RM6.5 juta** kepada **Tourism Perak** bagi meneruskan program promosi dan acara serta memperkenalkan produk pelancongan, perkhidmatan, kepelbagaian budaya serta penerokaan pasaran baharu;
- (ii) **RM6.5 juta** kepada pengurusan Perbadanan Taman Negeri;
- (iii) **RM0.7 juta** bagi keperluan operasi **Unit Pulau Bebas Cukai** di bawah Majlis Perbandaran Manjung;
- (iv) **RM1.5 juta** untuk **Pelbagai Program Pelancongan dan Kebudayaan**;

(v) **RM0.5 juta** kepada **Majlis Kebudayaan Negeri**; dan

(vi) **RM2.97 juta** kepada **Lembaga Muzium Perak** merangkumi RM2.46 juta bagi Kerja-kerja Pembaikan Pelbagai Kerosakan dan Kerja-kerja Berkaitan di Galeri Sultan Azlan Shah, Kuala Kangsar, RM0.38 juta bagi Selenggara Makam-Makam DiRaja dan pembangunan sebahagian kawasan Muzium DiRaja Kuala Kangsar bagi maksud pelancongan berasaskan kraftangan berjumlah RM0.13 juta. Turut disediakan Belanja bagi Maksud Mengurus kepada Lembaga Muzium Perak RM6.6 juta iaitu peningkatan RM1.3 juta berbanding tahun 2025.

113. Dalam pada itu, usaha memperhebat sektor pelancongan negeri turut menerima sokongan padu Kerajaan Persekutuan melalui kelulusan peruntukan sebanyak **RM13.5 juta** di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 bagi tahun 2026 bagi pelaksanaan dua (2) inisiatif berikut:

(i) **RM10.0 juta** bagi Menaik Taraf Kemudahan Pelancongan di Teluk Dalam Pulau Pangkor, Daerah Manjung; dan

(ii) **RM3.5 juta** bagi Pembangunan Kemudahan dan Infrastruktur Ekopelancongan Lata Puteh, Daerah Larut, Matang dan Selama.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

FOKUS 3 : PEMBANGUNAN MODAL INSAN DAN BELIA

114. Sumber manusia merupakan aset jangka panjang Negeri yang memainkan peranan penting dalam menyumbang pertumbuhan negeri. Tenaga kerja yang berpendidikan, berkemahiran, berinovasi dan produktif bukan sahaja meningkatkan *output* ekonomi tetapi juga mengukuhkan daya saing Negeri di peringkat nasional dan global.
115. Dasar Kerajaan Negeri dalam menyediakan peluang pekerjaan, program latihan kemahiran dan *soft skills* kepada rakyat di Negeri Perak secara tidak langsung telah membuka ruang yang lebih luas kepada golongan belia dan tenaga kerja tempatan untuk meningkatkan kapasiti, memperkukuh kebolehpasaran serta jaminan pendapatan yang lebih stabil. Justeru, **RM100.59 juta diperuntukkan bagi pembangunan modal insan dan belia.**
116. Sebanyak **RM15.95 juta** disediakan bagi tujuan Bantuan Pendidikan yang meliputi inisiatif berikut:
- (i) **RM13.2 juta** diperuntukkan bagi **Bantuan Khas Pendidikan;**
 - (ii) **RM2.0 juta** untuk **Program *Back To School***; DAN

- (iii) **RM0.75 juta** bagi **Bantuan Baucar Buku** yang akan dilaksanakan oleh Pusat Aspirasi Anak Perak (PASAK) untuk pelajar di peringkat Sijil, Diploma dan Ijazah Sarjana Muda.

117. Mendokong pelaksanaan program dan bantuan pendidikan di pelbagai peringkat sekolah, Kerajaan Negeri meneruskan kesinambungan Program Tuisyen Cikgu Saarani. **RM2.2 juta** diperuntukkan oleh Kerajaan Negeri bagi menjayakan inisiatif ini melalui program berikut:

- (i) **RM1.0 juta** untuk inisiatif **Tabung Simpanan Pendidikan Anak Perak (TASPEN)**;
- (ii) **RM1.0 juta** untuk program **Biasiswa Menteri Besar**; dan
- (iii) **RM0.17 juta** bagi **Program Teduhan Kasih Anak-Anak Perak**.

118. Selain itu, Bantuan Makanan Percuma bagi calon peperiksaan SPM, SPVM, STPM dan STAM juga akan diteruskan pada tahun hadapan melalui kerjasama GLC-GLC Negeri. Sehubungan itu, saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua GLC yang terlibat iaitu Perbadanan Pembangunan Pertanian Negeri Perak (SADC), Lembaga Air Perak (LAP), Perbadanan Menteri Besar (MB Inc.), Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri (SSI) dan Perbadanan Kemajuan Negeri Perak (PKNPk).

119. Bagi tahun ini, sebanyak RM3.4 juta berjaya dikumpulkan bagi menjayakan inisiatif murni ini dan memanfaatkan 27,563 pelajar. Mudah-mudahan, amal kebaikan yang dihulurkan ini menjadi asbab dibukakan pintu rezeki yang lebih luas kepada GLC-GLC kita, agar dapat membuat lebih banyak kebaikan pada tahun-tahun mendatang. *Insyaa-Allah*.
120. Dalam pada itu, Kerajaan Negeri turut menyediakan **RM7.33 juta** melalui pelaksanaan program-program berikut:
- (i) **RM4.0 juta** untuk **Bantuan Per Kapita Pelajar Sekolah Kerajaan** meliputi Sekolah Kebangsaan, Sekolah Menengah Kebangsaan, Sekolah Jenis Kebangsaan Cina, Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil dan Sekolah Menengah Jenis Kebangsaan Cina;
 - (ii) **RM0.24 juta** untuk **Program Pemantapan Pelajar Sekolah Rendah**;
 - (iii) **RM0.24 juta** untuk **Program Pemantapan Pelajar SPM, STPM dan STAM**;
 - (iv) **RM2.0 juta** disediakan bagi **Bantuan Per Kapita Pelajar Sekolah Tahfiz dan Pondok**;
 - (v) **RM0.6 juta** pelbagai **Sumbangan Pendidikan**; dan
 - (vi) **RM0.25 juta** untuk **Bantuan Sekolah Pendidikan Khas**.

121. Kerajaan Negeri juga memperuntukkan **RM11.45 juta** meliputi bantuan-bantuan kepada kumpulan pelajar di peringkat pengajian tinggi:

- (i) **RM6.9 juta** untuk **Insentif Siswa Dalam dan Luar Negara** bagi pemberian secara *one-off* sebagai persediaan melanjutkan pengajian. Daripada jumlah tersebut, RM6.5 juta bagi Insentif Siswa Dalam Negara dan bakinya RM0.4 juta bagi Insentif Siswa Luar Negara;
- (ii) **RM4.0 juta** bagi program **Sara Diri dan Kecemasan Mahasiswa**;
- (iii) **RM0.4 juta** pula diperuntukkan bagi **Program Pengupayaan Mahasiswa**; dan
- (iv) **RM0.15 juta** bagi **Program Jelajah Siswa dan Moh Ngopi Mahasiswa**.

122. Kerajaan Negeri menyedari peranan besar institusi pendidikan dan komuniti intelektual dalam mencorakkan kemajuan negeri, sama ada melalui sumbangan langsung ataupun tidak langsung. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri memperuntukkan:

- (i) **RM5.0 juta** kepada **Universiti Sultan Azlan Shah (USAS)**; dan
- (ii) **RM0.5 juta** bagi penganjuran ***World Conference on Islamic Thought and Civilisation (WCIT)***.

123. Selain itu, **RM3.4 juta** kepada **Institut Darul Ridzuan (IDR)** yang berperanan sebagai pusat pengembangan ilmu, pusat penyelidikan dan latihan dalam pelbagai bidang khususnya yang berkaitan dengan pembangunan masyarakat, ekonomi dan pentadbiran di Negeri Perak.
124. Dalam perkembangan yang sama, sukacita saya memaklumkan bahawa hasil sinergi yang baik antara Negeri dan Kerajaan Persekutuan, antara projek utama yang telah diluluskan dalam *Rolling Plan* Pertama RMK13 bagi mengukuhkan ekosistem pendidikan dan pengajian tinggi negeri adalah :
- (i) **RM380.7 juta** bagi Pelbagai Pembinaan Bangunan Tambahan Sekolah Rendah dan Sekolah Menengah dalam Negeri Perak;
 - (ii) **RM279.9 juta** bagi Pembangunan Kampus Cawangan Universiti Teknologi Mara (UiTM) Tapah;
 - (iii) **RM122.1 juta** bagi Pembangunan Asrama Penginapan dan Fasiliti Pusat Pengajian di Politeknik Ungku Omar; dan
 - (iv) **RM53.5 juta** bagi Pembangunan Asrama Pelajar Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI), Tanjong Malim.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

125. Dalam meningkatkan kadar penempatan pekerjaan kepada rakyat di Negeri Perak, Kerajaan Negeri melalui Pusat Aspirasi Anak Perak (PASAK) telah melaksanakan 265 program berkaitan pembangunan sumber manusia.
126. Menyedari peranan penting PASAK dalam membangunkan modal insan serta tumpuan khusus untuk melaksanakan secara menyeluruh agenda Perak Koridor TVET Negara, Kerajaan Negeri menambah RM0.4 juta menjadi **RM4.4 juta** untuk operasi dan pelaksanaan program **PASAK**.
127. Tambahan daripada itu, peruntukan **Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET)** turut ditingkatkan kepada **RM7.0 juta** iaitu peningkatan RM0.5 juta berbanding tahun 2025.
128. Bagi tahun 2026, Kerajaan Negeri melalui PASAK akan melaksanakan siri Jelajah Kerjaya Perak Sejahtera dengan melibatkan lima (5) buah daerah dengan sasaran 20,000 peluang pekerjaan yang akan ditawarkan oleh pelbagai industri.
129. Pelaksanaan program Pembangunan Sumber Manusia akan turut diperluaskan dengan sasaran penerima manfaat seramai 30,000 orang anak Negeri Perak. Fokus pelaksanaan kemahiran meliputi Program Latihan Modular Industri, Latihan Mahir Kerja, TVET OKU, TVET Orang Asli, TVET Warga Emas dan TVET Desa Mahir.

130. Bagi menyokong pembangunan industri kreatif dan mencungkil bakat-bakat baharu dalam bidang seni, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM3.0 juta** kepada ***People of Remarkable Talent (PORT)***.
131. **RM8.5 juta** pula dibelanjakan di bawah Belanja Mengurus kepada **Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri** untuk tujuan operasi manakala **RM2.3 juta** di bawah Belanja Pembangunan bagi tujuan pembangunan perpustakaan digital.
132. Peruntukan sebanyak **RM1.36 juta** juga disediakan bagi tujuan berikut:
- (i) **RM0.4 juta** untuk **Program Pembangunan Belia**;
 - (ii) **RM0.6 juta** untuk **DUN Belia**; dan
 - (iii) **RM0.36 juta** untuk **Program Jom *Healing* Orang Muda** selari dengan *trend* dan kehendak anak muda masa kini.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

133. Kerajaan Negeri terus memberi keutamaan kepada pembangunan sukan sebagai salah satu komponen penting kesejahteraan rakyat. Majlis Sukan Negeri Perak (MSN) kekal menjadi agensi utama yang memacu dasar serta pelaksanaan pembangunan sukan negeri.

134. Oleh itu, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM28.15 juta bagi tujuan pembangunan sukan** di negeri ini. Peruntukan tersebut meliputi RM19.5 juta kepada MSN bagi Maksud Mengurus manakala selebihnya dibelanjakan bagi tujuan berikut:

- (i) **RM7.0 juta** bagi program **SUKMA Selangor 2026**;
- (ii) **RM0.6 juta** bagi tujuan **Bina Baharu Kemudahan Penginapan Modular di Seladang Sports Arena, Taiping**;
- (iii) **RM0.6 juta** bagi **Program Sukan dan Sukan OKU**;
- (iv) **RM0.4 juta** pula untuk penganjuran ***Sports Tourism***;
dan
- (v) **RM0.05 juta** bagi **Sumbangan Bekas Atlet Dan Penggiat Sukan Negeri** sebagai mengenang jasa bekas atlet dan penggiat sukan yang pernah menabur jasa kepada negeri dan negara.

135. Tahun 2025 telah menjadi tahun yang gemilang buat arena sukan Negeri Perak apabila pasukan Sepak Takraw Perak Bison telah mencipta sejarah baharu dengan menjuarai Liga Sepak Takraw Malaysia (STL) 2025.

136. Sebagai tanda penghargaan, Kerajaan Negeri berbesar hati menyalurkan **insentif khas berjumlah RM50,000.00** – suatu pengiktirafan terhadap semangat juang yang telah menghadiahkan kegemilangan ini kepada seluruh rakyat Perak.
137. Dalam pada itu, usaha memantapkan pembangunan sukan di Perak turut menerima dokongan Kerajaan Persekutuan melalui peruntukan RM10.0 juta di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 bagi tujuan menaik taraf kemudahan sukan berskala kecil di seluruh negeri.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

138. Kerajaan Negeri amat memahami kekecewaan peminat bola sepak susulan penarikan diri pasukan negeri dari saingan Liga Super – yang bukan sahaja mencalar reputasi pasukan, malah menjadi episod hitam yang mengaburi masa depan bola sepak negeri.
139. Dalam hal ini, Kerajaan Negeri mendengar pelbagai saranan supaya sinar bola sepak negeri dinyalakan semula, meskipun terpaksa bermula semula dari Liga A1. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri menyediakan dana **RM2.0 juta** pada tahun hadapan bagi melaksanakan pembangunan bola sepak negeri melalui pendekatan '*back to basic*' – iaitu membina semula akar bola sepak melalui pembangunan bakat muda di setiap daerah, memperkukuh program latihan akar umbi, dan menyusun semula struktur dengan lebih tersusun.

140. Dengan sokongan peminat, komitmen pemain dan program yang disusun dengan penuh hikmah, Kerajaan Negeri yakin, tunjang ekosistem bola sepak negeri mampu dikembalikan. Prestasi memberangsangkan pasukan negeri dalam saingan Liga A1 setakat ini membawa harapan besar — bahawa bola sepak Perak masih mempunyai masa depan yang cerah untuk kembali melahirkan pemain hebat — sama ada di pentas nasional mahu pun antarabangsa.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

FOKUS 4 : KELESTARIAN ALAM SEKITAR

141. Pembangunan yang mampan tidak boleh hanya berasaskan keuntungan ekonomi semata-mata. Ia haruslah seiring dengan pemeliharaan alam sekitar demi menjamin kualiti hidup rakyat hari ini dan generasi akan datang. Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM75.98** juta di bawah fokus **Kelestarian Alam Sekitar**.
142. Menyedari kepentingan pengurusan dan pembangunan infrastruktur hutan, Kerajaan Negeri memperuntukkan RM48.4 juta di bawah Belanja Mengurus kepada **Jabatan Perhutanan Negeri Perak** iaitu peningkatan RM2.6 juta berbanding tahun 2025.

143. **RM10.0 juta** diperuntukkan bagi tujuan pembangunan meliputi RM8.0 juta bagi projek EFT, RM1.3 juta bagi Pengurusan Hutan dan RM0.7 juta bagi Infrastruktur Bangunan.
144. Selain daripada itu Perbadanan Taman Negeri Perak diperuntukkan **RM6.5 juta** bagi tujuan operasi dan pelaksanaan program-program konservasi seperti *Global Tiger Day* serta **RM6.0 juta** bagi pelaksanaan projek-projek EFT.
145. Untuk pembangunan dan penyelenggaraan Geopark Negeri, Kerajaan Negeri memperuntukkan:
- (i) **RM1.2 juta EFT** berkaitan **Geopark Lenggong**;
 - (ii) **RM0.2 juta** untuk pelaksanaan program **Geopark Lenggong**; dan
 - (iii) **RM0.5 juta** kepada Majlis Daerah Lenggong untuk operasi ***World Heritage Office Lenggong***.
146. Bagi memantau dan menyelaraskan program dan projek berkaitan Kelestarian Alam Sekitar, Kerajaan Negeri memperuntukkan:
- (i) **RM1.0 juta EFT** bagi program di bawah **Jabatan PERHILITAN**;

- (ii) **RM0.7 juta** untuk pelbagai **Program Perak Lestari dan Teknologi Hijau**;
- (iii) **RM0.7 juta** bagi tujuan program **Sekretariat Kelestarian Alam Perak**; dan
- (iv) **RM0.78 juta** pula diperuntukkan untuk **Penyelenggaraan Tapak Repositori Mukim Belanja** oleh Perbadanan Menteri Besar (MB Inc.).

147. Dalam kesungguhan kita memulihara kelestarian khazanah alam, Kerajaan Negeri amat menghargai keprihatinan Kerajaan Persekutuan yang meluluskan peruntukan RM500,000.00 di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 bagi pelaksanaan Kerja Awalan Pembangunan Pusat Santuari Gajah di Gerik, Daerah Hulu Perak.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

FOKUS 5 : KETERJAMINAN BEKALAN MAKANAN

148. Keterjaminan makanan merupakan salah satu teras penting kesejahteraan negeri dan rakyat. Isu rantai bekalan, kenaikan harga input pertanian, perubahan iklim serta kebergantungan kepada import telah memberi isyarat jelas bahawa Negeri mesti mempunyai strategi jangka panjang dalam menjamin bekalan makanan yang mencukupi.
149. Sehubungan itu, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM73.06 juta** bagi tujuan **Keterjaminan Bekalan Makanan**.
150. RM30.9 juta disediakan di bawah Belanja Mengurus kepada **Jabatan Pertanian Negeri Perak** iaitu peningkatan RM3.0 juta berbanding tahun 2025 manakala **RM8.0 juta** pula diperuntukkan di bawah Belanja Pembangunan.
151. Sebagai salah satu penyumbang utama kepada keselamatan makanan Negeri dan ekonomi, Kerajaan Negeri memperuntukkan **RM23.6 juta kepada Jabatan Perkhidmatan Veterinar** di bawah Maksud Mengurus iaitu peningkatan RM3.2 juta berbanding tahun 2025.

152. Manakala **RM2.5 juta** pula diperuntukkan di bawah Belanja Pembangunan dengan agihan berikut:
- (i) RM1.3 juta bagi Pembangunan Industri Ternakan;
 - (ii) RM0.2 juta bagi Latihan dan Promosi;
 - (iii) RM0.7 juta bagi Bangunan dan Infrastruktur termasuk RM0.5 juta bagi Pembinaan Pusat Tahanan Haiwan Sementara dan Penyimpanan Barang Kes Bagi Aktiviti Penguatkuasaan; dan
 - (iv) RM0.3 juta bagi Pembangunan Ladang Infoternak.
153. Kerajaan Negeri turut menyediakan peruntukan kepada **Jabatan Perikanan** RM0.29 juta di bawah Belanja Mengurus untuk Pusat Konservasi Penyu. **RM1.8 juta** pula diperuntukkan di bawah Belanja Pembangunan.
154. Di samping itu, peruntukan **RM0.42 juta** disediakan di bawah projek **EFT Jabatan Perikanan** khususnya penyediaan inventori ikan dan penguatkuasaan.
155. Sebanyak **RM3.1 juta** pula diperuntukkan bagi pelaksanaan **Pelbagai Program dan Projek Pembangunan Pertanian** dengan pecahan berikut:

- (i) RM2.0 juta untuk Program Malaysia *Agriculture, Horticulture and Agrotourism* (MAHA);
- (ii) RM0.8 juta untuk penyelenggaraan Pavillion Perak bersempena MAHA; dan
- (iii) RM0.3 juta untuk Projek Kelestarian Sumber Kerang Negeri Perak.

156. Selain itu, Kerajaan Negeri menyediakan **RM0.4 juta** untuk program **Jelajah Sejahtera Agro** bertujuan meningkatkan kesedaran dan pengetahuan berkaitan aspek pengurusan pertanian, **RM0.45 juta** untuk **Program Pertanian Bandar** serta **RM0.6 juta** untuk **Program Jelajah Sejahtera Desaku**.

157. *Alhamdulillah*, ikhtiar kita dalam mengukuhkan aspek **Keterjaminan Makanan** turut mendapat dukungan daripada Kerajaan Persekutuan yang meluluskan beberapa projek di bawah *Rolling Plan* Pertama RMK13 iaitu:

- (i) **RM140.0 juta** bagi Projek Membina Tujuh (7) Buah Rumah Pam dan Menaiktaraf Infrastruktur Pengairan dan Saliran di Skim Pengairan Sungai Manik, IADA Seberang Perak, Daerah Perak Tengah;
- (ii) **RM81.0 juta** bagi Infrastruktur Asas Pembangunan Bagan Datuk *International Fishery Industrial Park* (BDIFIP), Daerah Bagan Datuk;

- (iii) **RM55.0 juta** bagi Projek Menaiktaraf dan Membina Infrastruktur Pengairan dan Saliran di Kompartmen H, Rancangan Pengairan IADA Kerian;
- (iv) **RM24.0 juta** bagi Projek Menaiktaraf Infrastruktur Pengairan dan Saliran di Skim Pengairan Changkat Jong, Daerah Hilir Perak;
- (v) **RM15.8 juta** bagi Projek Meningkatkan Kecekapan Pengairan Di Kerian Darat, Rancangan Pengairan IADA Kerian, Daerah Kerian; dan
- (vi) **RM8.0 juta** bagi Projek Bersepadu Pembangunan Ekonomi Kampung (PROSPEK) Daerah Kerian.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

- 158. Tahun-tahun kebelakangan ini tidak mudah bagi negeri Perak. Kita menempuh rentetan cabaran — dari detik bencana pandemik hinggalah guncangan ekonomi global yang merobek setiap pelosok kehidupan — semuanya menguji tekad pentadbiran dan ketahanan rakyat marhaen.
- 159. Ketika saya memasuki pejabat sebagai Menteri Besar pada tahun 2020, negeri diambang defisit mencecah RM78.0 juta – terbesar dalam sejarah. Tahun berikutnya, saya menjadi Menteri Besar yang membentangkan belanjawan lebih rendah dari tahun sebelumnya – sesuatu yang sangat berat, tetapi terpaksa saya lakukan bagi mengelakkan Perak tersungkur lebih jauh.

160. Dalam saat ada yang meramalkan kita akan tenggelam dalam gelora kemelesetan, pentadbiran ini memilih untuk bangkit melawan keadaan. Kita memperkemas tadbir urus, memperkukuh enjin ekonomi, dan mengetatkan disiplin fiskal. Keutamaan perbelanjaan kita susun semula, sektor bernilai tinggi kita pacu, kita gerakkan misi pelaburan ke serata benua — dengan satu tujuan: memastikan ekonomi Perak kembali bernafas dan rezeki rakyat terus mengalir.
161. *Alhamdulillah*, berkat kerja keras jentera pentadbiran dan semangat juang rakyat, Perak kembali ke landasan kemajuan. Dari sebuah negeri yang hampir luluh, kita kini berjaya membentangkan belanjawan dengan anggaran perbelanjaan tertinggi dalam sejarah untuk dua tahun berturut-turut - RM1.52 bilion pada 2025 dan RM1.61 bilion untuk tahun 2026.
162. Natijahnya, kemakmuran ini kita kembalikan semula kepada rakyat. Peruntukan ditingkatkan hampir di setiap penjuru kehidupan rakyat – jaringan kebajikan, pendidikan, infrastruktur rakyat, peluang pekerjaan, pengangkutan dan kesihatan – semuanya untuk menghadirkan sebaik-baik manfaat kepada rakyat.
163. Kerana kita percaya, setiap anak Perak, orang muda atau warga emas, pekebun, petani atau nelayan, Orang Asli; penduduk di kota mahu pun desa – semuanya adalah tonggak yang berjuang demi kemakmuran negeri ini.

164. Dalam mengangkat kemakmuran ini ke tengah-tengah kehidupan rakyat, saya turut terpanggil untuk menyahut seruan agar kebajikan kelompok yang memikul amanah penting dalam masyarakat — khususnya para guru KAFA, Guru I'dadi dan Guru Thanawi diberi perhatian sewajarnya.
165. Oleh itu Dato' Seri Yang di-Pertua, sukacita saya mengumumkan, Kerajaan Negeri bersetuju untuk menambah elaun Guru KAFA daripada RM200.00 kepada RM400.00 sebulan berkuatkuasa 1 Januari 2026. Ini menjadikan elaun Guru KAFA kini berjumlah RM1,500.00 sebulan termasuk RM1,100.00 yang diperuntukkan Kerajaan Persekutuan.
166. Kerajaan Negeri juga bersetuju untuk menambah elaun Guru I'dadi dan Guru Thanawi sebanyak RM200.00 sebulan menjadikan elaun yang diterima RM1,400.00 sebulan berkuatkuasa 1 Januari 2026.
167. Langkah ini dijangka memberi manfaat kepada 3,310 guru KAFA serta 80 orang Guru I'dadi dan Thanawi di seluruh Negeri Perak dengan implikasi kewangan tambahan sebanyak RM9.4 juta setahun kepada Kerajaan Negeri termasuk bayaran caruman KWSP dan PERKESO.

168. Warkah belanjawan ini juga membawa khabar gembira kepada bakal-bakal jemaah haji negeri Perak. Buat julung kalinya, Kerajaan Negeri akan memperuntukkan RM1,000.00 seorang kepada kira-kira 3,000 bakal jemaah haji Negeri Perak yang akan menunaikan Ibadah Haji pada tahun hadapan. Inisiatif ini melibatkan implikasi kewangan sebanyak RM3.0 juta.
169. Dalam usaha memperkukuh sistem pentadbiran di peringkat akar umbi, Kerajaan Negeri Perak amat menghargai peranan besar yang dimainkan oleh para Ketua Kampung sama ada Ketua Kampung Tradisional, Ketua Kampung Cina mahupun Ketua Kampung India yang sentiasa menjadi 'jambatan' antara kerajaan dan rakyat.
170. Dengan itu, sukacita saya mengumumkan kadar elaun bulanan Ketua Kampung Tradisional, Ketua Kampung Cina dan Ketua Kampung India **akan dinaikkan sebanyak RM100.00 sebulan** – menjadikan elaun bulanan mereka akan berjumlah RM900.00 berkuatkuasa 1 Januari 2026.
171. Kenaikan ini akan memberi manfaat kepada 996 orang Ketua Kampung di seluruh Negeri Perak dengan implikasi kewangan RM4.8 juta kepada Kerajaan Negeri, iaitu peningkatan RM1.4 juta setahun.

172. Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua, izinkan saya merakamkan penghargaan kepada rakan-rakan penjawat awam yang banyak berjasa dalam kita membina negeri yang makmur dan sejahtera.
173. Saudara saudari penjawat awam negeri: Dalam setiap saat Perak diuji, saudara saudari tetap teguh berdiri. Ketika negeri hampir terbungkam rebah, saudara saudari bersetia dengan tabah. Tatkala rakyat diuji dengan musibah, saudara saudari berbakti tanpa lelah. Segalanya dicurah atas rasa percaya – bahawa rakyat dan negeri mesti dijaga.
174. Sebagai penghargaan atas jasa bakti penjawat awam negeri Perak, Kerajaan Negeri bersetuju dengan ketetapan berikut:
- (i) Siling dan peruntukan Kumpulan Wang Pinjaman Kenderaan **ditambah RM1.0 juta** menjadi **RM5.5 juta**; dan
 - (ii) Kadar Faedah bagi pinjaman Kumpulan Wang Pinjaman Kenderaan dan Pinjaman Komputer untuk pinjaman kali kedua **dikurangkan kepada kadar 2 peratus** setahun berkuatkuasa mulai 1 Januari 2026.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

175. Demikianlah pengisian warkah Belanjawan 2026 – yang ditintakan dengan impian dan harapan besar rakyat – agar ia menjadi sandaran yang kukuh dalam ikhtiar kita memakmurkan negeri dan mensejahterakan rakyat.
176. Apabila kita menghimpunkan keseluruhan inisiatif Kerajaan Persekutuan bernilai RM1.8 bilion bersama Belanjawan Negeri Perak berjumlah RM1.61 bilion, maka rakyat negeri ini bakal menerima limpahan nikmat pembangunan mencecah **RM3.41 bilion** bagi tahun 2026 – yang mengalir kepada seluruh masyarakat, sama ada di kota mahupun desa, belia dan warga emas, usahawan kecil mahu pun golongan berpendapatan rendah.
177. Dan belum pernah dalam sejarah mutakhir ini rakyat Perak menerima limpahan manfaat pembangunan sebesar ini dalam satu tahun — hasil gabungan kekuatan Negeri dan Persekutuan yang kini bergerak sederap bagi membina masa hadapan Perak yang lebih makmur dan sejahtera.
178. Belanjawan ini juga menjadi ikrar saya dan rakan-rakan jentera pentadbiran untuk terus bekerja, terus mendengar, dan terus memikul amanah dengan sebaik-baiknya – agar setiap ringgit yang dibelanjakan, kembali sebagai manfaat; menjadi nafas lega kepada yang susah, membuka ruang kepada yang mencari peluang, dan menyalakan harapan kepada setiap anak Perak dalam membina hari-hari esok yang lebih cerah.

179. Mengakhiri ucapan, saya mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada pegawai dan kakitangan Pejabat Kewangan Negeri Perak, Unit Perancang Ekonomi Negeri serta semua pihak khususnya jabatan serta agensi yang terlibat dalam proses merangka dan menjayakan pengisian Belanjawan Negeri Perak 2026.

180. Semoga segala kerja-kerja baik kita dalam memakmurkan negeri dan mensejahterakan rakyat akan sentiasa diberkati dan dirahmati Allah SWT.

Sekian, Wabillahi Taufik Wal Hidayah Wassalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh.

Yang Berhormat Dato' Seri Yang di-Pertua,

Saya mohon mencadangkan.